

Sygn. akt V CSK 287/16

POSTANOWIENIE

Dnia 8 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z wniosku H. G.

przy uczestnictwie K. G. i T.

Spółki Akcyjnej w K.

o ustanowienie służebności przesyłu,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 grudnia 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od postanowienia

Sądu Okręgowego w Ś.

z dnia 26 stycznia 2016 r., sygn. akt II Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Dokonywana w toku postępowania kasacyjnego ocena skarg kasacyjnych w ramach tzw. przedsądu ma na celu wybór takich spraw, które powinny zostać rozpoznane ze względu na interes publiczny. Rozwiązanie to łączy się ściśle z charakterem skargi kasacyjnej jako szczególnego środka zaskarżenia, uruchamianego nie dla dokonania kolejnej kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia, ale uruchamianego przede wszystkim w interesie ogólnym i ukierunkowanego - przynajmniej ze swego założenia - na rozpatrzenie wyłącznie kwestii prawnych (materiałnych i procesowych) związanych z wydanym przez sąd drugiej instancji zaskarżonym orzeczeniem. W związku z tak ukształtowanym modelem zaskarżania prawomocnych orzeczeń, skargę kasacyjną poddano szczególnym rygorom tak w zakresie podstaw na jakich powinna być oparta jak i przesłanek, których istnienie przesądza o jej przyjęciu do rozpoznania. Tak więc, Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Dopuszczenie więc i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wnioskodawcy powołali przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., to jest potrzebę wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Rozbieżność ta, jak wskazali, dotyczy oceny czy przedsiębiorstwo państwowe wchodząc w posiadanie służebności na nieruchomości Skarbu Państwa ex lege

na skutek zniesienia zasady jednolitej własności państwowej, jest w dobrej wierze czy też w złej wierze. Rozstrzygając sprawę Sąd drugiej instancji ocenił, że było to posiadane w dobrej wierze, co skutkowało nabyciem przez poprzednika prawnego uczestnika prawa i nastąpiło to przed wniesieniem przez skarżących, przerywającego bieg zasiedzenia, wniosku o ustanowienie służebności przesyłu.

Nie wykluczając, że wśród licznych orzeczeń Sądu Najwyższego odnaleźć można orzeczenia wskazujące tak na dobrą jak i złą wiarę poprzedników prawnych dzisiejszych przedsiębiorców przesyłowych, będących w chwili zniesienia zasady jednolitej własności państwowej przedsiębiorstwami państwowymi, uwłaszczonymi na urządzeniach przesyłowych bez prawa do gruntu (to bowiem pozostawało przy Skarbie Państwa), wyrazić należy przekonanie, że taka rozbieżność nie jest wystarczająca dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Zwrócić należy przy tym uwagę na poglądy Sądu Najwyższego, wyrażone w postanowieniach z dnia 12 maja 2016 r. IV CSK 510/15 i IV CSK 509/15, że wraz z nabyciem własności urządzeń przesyłowych przedsiębiorstwa przesyłowe nabywały również, z mocy ustawy, prawo do gruntu skarbowego w zakresie służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu. Aprobata tego poglądu wyklucza możliwość ustanawiania na wniosek właściciela gruntu służebności przesyłu. Nawet jednak brak aprobaty dla wskazanych w tych orzeczeniach skutków uwłaszczenia urządzeniami przesyłowymi nie pozwala pominąć, że kontynuowanie, przez przedsiębiorstwo, po dacie uwłaszczenia władania gruntem odbywało się warunkach pozwalających przyjąć dobrą wiarę przedsiębiorstwa.

Z uwagi na powyższe należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).